

**ПЛАН-КОНСПЕКТ (КОНСПЕКТ ЛЕКЦІЇ)
для проведення заняття із профільної підготовки з особовим складом 8-ї
навчальної групи навчальної пожежно-рятувальної частини**

Тема: «Обов'язки номерів оперативного розрахунку на пожежно-рятувальних автомобілях»

Навчальна мета: навчання і виховання молодшого начальницького складу навчальної пожежно-рятувальної частини, який безпосередньо залучається до ліквідації НС, спрямована на підвищення його професійних знань, формування вмінь і навичок керування силами і засобами при ліквідації НС.

Час проведення: 1 год.

Місце проведення: навчальний клас.

Навчально-матеріальне забезпечення: план-конспект (конспект-лекції).

Нормативно-правові акти і література:

1. Кодекс цивільного захисту України від 2 жовтня 2012 року №5403-VI;
2. Наказ МВС від 15.06.2017 № 511 «Порядок організації службової підготовки осіб рядового і начальницького складу служби цивільного захисту» зі змінами відповідно до наказу МВС України від 12.06.2023 № 480 «Зміни до Порядку організації службової підготовки осіб рядового і начальницького складу служби цивільного захисту»;
3. Наказ МВС України від 26.04.2018 № 340 «Про затвердження Статуту дій у надзвичайних ситуаціях органів управління та підрозділів Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту та Статуту дій органів управління та підрозділів Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту під час гасіння пожеж».

Порядок проведення заняття:

1. Організаційні заходи - 2 хв.:
  - перевірка присутніх;
  - оголошення теми і мети заняття.
2. Контроль знань - 3 хв.:
  - перевірка засвоєння раніше пройденого матеріалу.
3. Викладення матеріалу теми - 35 хв.
  - Питання, які вивчатимуться:
    - 1) Обов'язки номерів оперативного розрахунку на пожежно-рятувальних автомобілях.

Питання та їх стислий зміст	Методичні вказівки
<p>1) Обов'язки номерів оперативного розрахунку на пожежно-рятувальних автомобілях.</p> <p>Командир відділення: Пожежно-технічне обладнання (далі – ПТО), що приймається при заступанні на чергування:</p> <ul style="list-style-type: none"> - автомобіль з ПТО; - захисні дихальні апарати; - довідники вододжерел та вулиць; - резервні засоби індивідуального захисту органів дихання. <p>Перші дії при сигналі «Тривога»:</p> <ul style="list-style-type: none"> - одягає захисний одяг і спорядження; - слідкує за посадкою особового складу; - доповідає черговому начальнику караулу – майстру виробничого навчання про готовність до виїзду; - сідає у кабінку поряд з водієм; - уточнює по довіднику розташування найближчих вододжерел. <p>Основні обов'язки командира відділення під час роботи:</p> <ul style="list-style-type: none"> - відає команду чи розпорядження відділенню; - з начальником караулу іде у розвідку в складі ланки газодимозахисної служби (далі – ГДЗС); - керує роботою відділення щодо рятування людей, гасіння пожеж і евакуації майна. <p>Пожежний – рятувальник №1: ПТО, що приймається при заступанні на чергування:</p> <ul style="list-style-type: none"> - приймає всі стволи і рукава Ø 51 мм; - ГПС – 200, ГПС - 600; - рукавні затримки; - рятувальні мотузки; - групові електроліхтарі; - зцепку; - захисний дихальний апарат. <p>Перші дії при сигналі «Тривога»:</p> <ul style="list-style-type: none"> - одягає захисний одяг і спорядження; - відкриває ворота гаража; - сідає в автомобіль з правого боку. <p>Основні обов'язки пожежного – рятувальника №1: під час роботи:</p> <ul style="list-style-type: none"> - прокладає робочу лінію; - працює зі стволом; - у складі ланки ГДЗС іде у розвідку; - виконує роботу по рятуванню людей чи розкриванню та розбиранню конструкцій. <p>Пожежний – рятувальник №2: ПТО, що приймається при заступанні на чергування:</p> <ul style="list-style-type: none"> - приймає всі стволи і рукава Ø 66 (77) мм; - комплект електрозахисних засобів; - електричний ліхтар; 	<p>Дати під запис.</p>

- резервне обладнання для захисних дихальних апаратів;
- захисний дихальний апарат.

Перші дії при сигналі «Тривога»:

- одягає захисний одяг і спорядження;
- відкриває ворота гаража;
- сідає в автомобіль з лівого боку.

Основні обов'язки пожежного – рятувальника №2:

- з пожежним – рятувальником №3 переносить і встановлює висувну драбину;
- прокладає рукава Ø 66 (77) мм;
- у складі ланки ГДЗС іде у розвідку;
- працює зі стволом чи підствольщиком у пожежного – рятувальника №1;
- працює з електрозахисними засобами;
- виконує роботу по рятуванню людей, розкриванню та розбиранню конструкцій.

Пожежний – рятувальник №3:

ПТО, що приймається при заступанні на чергування:

- приймає драбини, ломи, багри, сокири, пили, лопати, відра, розгалуження, вогнегасник, гідроелеватор, пінозмішувач із шлангом.

Перші дії при сигналі «Тривога»:

- одягає захисний одяг і спорядження;
- сідає в автомобіль другий зліва.

Основні обов'язки пожежного – рятувальника №3:

- з пожежним – рятувальником №2 переносить і встановлює висувну драбину;
- допомагає прокладати магістральну лінію;
- встановлює розгалуження;
- залишається на посту безпеки;
- працює шансевим інструментом;
- евакуює людей;
- розбирає конструкції;
- підносить електроліхтар і освітлює місце роботи;
- прокладає робочу лінію і працює зі стволом чи підствольщиком у пожежних – рятувальників №1, №2;
- встановлює гідроелеватор.

Пожежний – рятувальник №4:

ПТО, що приймається при заступанні на чергування:

- приймає переносні радіостанції;
- довідник телефонів;
- всмоктувальні рукава;
- забірну сітку;
- перехідні головки;
- колонку;
- гак для відкривання кришки гідранті;
- зажими рукавні;
- містки.

Перші дії при сигналі «Тривога»:

Дати під запис.

<ul style="list-style-type: none"> - одягає захисний одяг і спорядження; - сідає в автомобіль друким зправа. <p>Основні обов'язки пожежного – рятувальника №4:</p> <ul style="list-style-type: none"> - разом з водієм встановлює автомобіль на вододжерело; - прокладає магістральну лінію; - працює на розгалуженні; - виконує роботи по рятуванню людей, розкриванню і розбиранню конструкцій; - встановлює рукавні містки. <p style="text-align: center;">Водій:</p> <p>ПТО, що приймається при заступанні на чергування:</p> <ul style="list-style-type: none"> - приймає автомобіль (двигун, насос, ходову частину, кузов, ключі для з'єднання рукавів, інструмент водія, автомобільний вогнегасник, переносну освітлювальну мачту, аптечку, автомобільну радіостанцію, пальне); - перевіряє наявність води та піноутворювача. <p>Перші дії при сигналі «Тривога»:</p> <ul style="list-style-type: none"> - сідає у автомобіль; - заводить двигун; - виїжджає за вказівкою начальника караула. <p>Основні обов'язки водія:</p> <ul style="list-style-type: none"> - з пожежним – рятувальником №4 встановлює автомобіль на вододжерело; - переключає роботу двигуна на насос; - працює на насосі; - забезпечує подачу води (піни). 	<p>Дати під запис.</p>
---	------------------------

4. Закріплення вивченого матеріалу

– 2 хв.:

Питання для закріплення:

1) Обов'язки номерів оперативного розрахунку на пожежно-рятувальних автомобілях.

5. Підведення підсумків

– 3 хв.:

-вказати на питання, які вимагають підвищеної уваги;

-оголосити оцінки;

-відповісти на запитання.